

SLOVANEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 35.

V Ljubljani, v torek 12. februvarija 1884.

Letnik XII.

Predlogi gledé izjemnih določb.

Z Dunaja, 11. februvarija.

Odsek za pretresanje izjemnih določb je včeraj dovršil svoje delo in ob enem razglasil predloge, ki ju hočete zbornici staviti večina in manjšina odsekova. Ti nasveti se vjemajo s tem, kar sem že pisal v svojem članku „Kislo grozdje“. Večina odsekova priporoča zbornici, da naj odobri ministerska ukaza; vendar pa ta svoj predlog opravičuje s tehtnimi razlogi. Ona odobruje izjemne določbe 1. le zaradi tega, ker so se godile veleizdajske, celó osebnemu varstvu nevarne reči; 2. ker se je vlada pri svojih ukazih strogo držala postavnih mej, in 3. ker je v odseku povdarjala, da hoče te svoje pravice rabiti le v zatiranje prekucijskih prizadevanj, in da bode nemudoma zopet preklicala svoja ukaza, ko ponehajo vzroki, zaradi katerih jih je razglasila. Gledé porotnih sodnij priporoča večina po nasvetu Hohentwartovem, da naj se dotično ministersko preklicavanje vzame na znanje.

Manjšina odsekova pa zbornici priporoča sklep, da ministerski ukaz, ki omejuje 12. in 13. člen temeljnih drž. postav o družbeni in tiskovni postavi in preklicuje veljavo 8., 9. in 10. člena (ki določujejo osebno svobodo, domovinsko pravico in pismeno tajnost), kolikor ne zadeva izdajalskih in osebnemu varstvu nevarnih početij, ni opravičen. Gledé porotnih sodnij pa manjšina zahteva, da naj vlada nemudoma preklicá svoj dotični ukaz.

Za večino bode poročal dr. Tonkli, ki danes izdeluje svoje poročilo, ktero bode odsek menda jutri odobril, da ga v sredo poslanci dobé v roke. Obravnava o tej zadevi pa se bo pričela že v četrtek, in ne še le petek, kakor se je iz prva mislilo. Tudi ko bi se poročilo razdeljevalo še le v četrtek, bode zbornica sklenila reč nemudoma vzeti v pretres in to sitno zadevo prej ko mogoče

spraviti z dnevnega reda. Ker se je več poslancev te dni odpeljalo domu, se jim prav nujno priporoča, da naj se že do četrтка vrnejo na Dunaj nazaj, da bode večina že prvi dan pripravljena na vse reči, s kterimi manjšina tako rada iznenaduje večino. Obravnava bo menda v dveh dneh, toraj v petek, dovršena; vsaj tako obrača desnica, ako levica ne bo drugače obrnila!

Sapientni sat.

Nij ga bolj pustega, dolgočasnega vremena v poletnem času, nego nekoliko dni trajajoče neprestano deževje. Nebo je zagrnjeno z jednolično sivo odejo, niti košček sinjega podnebja ne tolaži obupnega turista, iz gostih oblakov pa rosi brez prenehanja in po strehah in oknih se tužno razlega žalostnobneči glas jednakomerno padajočega — deža.

Na tako deževje me nehoté spominja oni „Landregen“ vodenih člankov, s kterimi sta zadnje dni suhe svoje njive in žejne pustine napajala „Slov. Narod“ in njegov sobojevnik „Slovan“. Vse zatvorice bile so odprte, curkoma so padali vodeni tokovi — in če bi bil le količkaj domišljav, smel bi misliti, da vse Slovanstvo nima bolj imenitnega veljaka od skromne moje osebe, tolikrat je stalo moje pohlevno ime na čelu temeljitim in bistroumnim razpravam obeh listov.

Pri vsi resnosti političnega življenja ohranil sem si dovolj odkritosrčnega veselja nad stilistično jednoto neprostovoljne komike, da se mi niti sanjalo ni, s kakim odgovorom kaliti lepega soglasja. Vsaj sta pa moja gg. protivnika uprav zanimivi časnikarski prikazni! Najprej „Slovanov“ miles gloriosus, kteri je v svojem pravniškem samosvestji popolnem uverjen, da je Bog vso drago posvetno golazen le gospodom juristom na ljubo ustvaril. Za vsako pitanje, ki je količkaj v zvezi z zakoni, za-

hteva najmanj dva državna izpita pravniške fakultete in tedaj me odbija tudi pri strogošolskem vprašanju kot revnega „pravnik-samouka“ takoj „a limine“. In kako tehtni dokazi, kako uničevalna argumentacija v „Slovanovem“ članku! Ker so protestantje tudi po naših šolah oproščeni katoliškega verouka, sklepa razboriti pravnik iz analogije jezikov in verozakonov, da se morejo Nemci in Italijani na ljubljanskej realki oprost — kaj še! siliti k obligatnemu slovenskemu pouku. In kako ponosno se razodeva pravniška modrost v tolmačenju al. 3. člena XIX-tega! Besede ustavnega zakona: „naj se javne učilnice tako uravnajo“ itd., našemu slovenskemu Čujaciju „niso absolutne, dopuščajo izjeme“ ter imajo tedaj sploh le fakultativen pomen. Vendar je g. pravni konzulent „Slovanov“ v svojej nesrečnej naglici prezrl jedno malenkost, da namreč predikat „sollen . . . derart eingerichtet sein“ velja za celí odstavek, ne le za koncesivno opazko „ohne Anwendung eines Zwanges zur Erlernung einer zweiten Landessprache“, temveč tudi za fundamentalno določbo, katera varuje vsakemu narodu možnost, da se po javnih učilnicah svoje dežele izobraži v svojem jeziku. Ako bi tedaj obveljala interpretacija našega pravniškega Thebanca, ako ima al. 3. v istini sploh le fakultativen pomen, potem ima vsaka nasprotna vlada proste roke, jutri iz naše realke izbaciti slovenski jezik, prav po njegovem načelu, da se „izjeme dopuščajo“. Klanjam se juridičnemu znanju „Slovanovega“ sotrudnika, vendar pa dvomim, da bode pravdni spis, objavljen v „Slovanu“ mu mnogo klientov privabil v njegovo odvetniško pisarno!

Naravno tedaj, da nijsem mislil ozirati se na uvodni članek 5. štev. „Slovana“. Tudi vsi štiri članki „Slov. Naroda“ mi ne bi mogli izvabiti resnega odgovora, ali njih gostobesedni pisatelj zagrozil se je koncem svoje razprave, da sem tudi jaz „pojasnila dolžan svojem narodu“. Temu ozbiljnemu pozivu odtezati se ne morem in navzlic

LISTEK.

Kdo je mojster in kdo — skaza.

V „Ljubljanskem Zvonu“ l. IV. zv. 2. str. 113—117 priobčuje neki gosp. Fr. V. književno poročilo o „Jezičniku“ XX.: „Novice pa dr. Janez Bleiweis“, in XXI.: „Knjiga Slovenska v dobah XVI. XVII. veka.“ — Ako se sploh ktera knjiga na svetu zvati sme objektivna, smete se ti dvé, kajti v njih razodevajo se pisatelji sami po svojih delih. — Svést sem si, da se prof. J. Marn gosp. poročevalcu za pristrčne njegove čestitke na zdravje (ki nam ga ohrani Bog še mnogo let v korist slovenskemu slovu), o neumorni delujočnosti pa o zamudi nekterih dobrih del, sam zahvali, ako ne prej, vsaj v prihodnjem Jezičniku; vendar hočem tudi jaz veleučnemu gosp. kritikovalcu „Knjige Slovenske v dobah XVI. XVII. veka“ pred slovenskim nepristranskim občinstvom staviti nektera objektivna vprašanja:

Ali ste Vi, Veleučeni gosp. Fr. V.! še sedaj te misli, da je naše novoslovensko slovstvo v onej dobi svoje prve kali pognalo? Ali ne veste, da našo književno zgodovino v protestantovsko in katoliško deli vže Čop in jo po njem je razločeval Metelko?

Ali se v 21. Jezičniku res s tega stališča opisuje delovanje ondi naštetih mož? Ali ste Vam besedi v lapidarnem slogu s posebnim opisem poroga? Ali res menite, da katoliškáduhoven protestantovske dobe brez predsodkov presojeti ne more? Od kod Vam je znana tega g. pisatelja ozkosrčnost v literarnih stvarih? Ali se more s posebno objektivnostjo ponašati, kdor knjižico v roke vzame z nezaupnostjo? V kterih besedah pa povzdiguje Jezičnik vrednost katoliških pisateljev čez mero, ter veliko krivico dela protestantovskim? Ali ste v njem navedenih besed ktero dostojno ovrgli? Kako morete izrek „zaspano katoliško duhovstvo“ staviti na rovaš duhovniku A. Jegliču, kteri je l. 1869 bil le gimnazijski dijak osmošolec? Ali res verjamete, da je ali da bi bila katoliška duhovščina takrat spala spanje ne pravičnega, ampak — lenega? Ali ni marveč to, da se krivoverstvo na Kranjskem prijeti in vzdržati ni moglo, verjetno spričevanje, da je duhovščina katoliška čula? Ali Vam celó niso znani vrli blagovestniki tiste dobe, kteri so v materni besedi občevali s svojim narodom, dokler — brez tiskarstva — književnih stvari niso dajali na svetlobo? Ali je res pri narodu takrat tolikanj premogla pisana beseda, kedar je med prostim ljudstvom le malokdo brati — nikaže pisati — znal? Kaj pa, ko bi „slovenski literarni Kolumb“ bil vendar le v vrstah katoliškega

duhovstva? Od kod veste, da sta se Hren in Kastelec iz Truberja in Dalmatina učila, slovenščino bolje in lepše pisati? Kje pa opozarja Vodnik na slovenske protestante kot glavni vir našega jezika? Kako pa stavi Miklošič slovenske protestantovske pisatelje nad vse katoliške do Ravnikarja? Ali bi znali dokazati, da naš književni jezik se od tedaj ni znatno premenil, ampak ostal je v obče tak, kakoršen je bil v 16. stoletju, in da se opazka Kopitarjeva, ktera je nekako veljavo imela v začetku sedanjega veka, ponavljati sme še vedno, tudi od l. 1848 itd.? Ali se primera — Miklošič pa Roma — zdi pristojna, in ako je causa finita, čemu se trudite še Vi brez pomena? Kdo in kje odreka vso zaslugo slovenskim protestantom ter jih zameta na prid njih slabejših naslednikov 17. in 18. (!) veka? Koliko strani Skalarjevih ste pa že Vi prečitali? Ali ni pristransk, t. j. nepravičen, kdor v dokaz, kako se v književni vrednosti loči 16. pa 17. vek, primerjati veli Dalmatina pa Skalarja, Krella pa Alazija — nekako najboljšega pa najslabšega? Ali Vas je vest spekla, kedar pravite, da pri naših protestantih je vsebino ločiti od slovnice in slovarja, duh pisave od mrtve črke? Kedar veste, kaj je Jezičnikom namen, kako hočete zahtevati, naj Vam g. profesor sam primerja posamezne pisatelje, pa nekoliko océnja, ali vsaj pove, kdo je mojster in kdo — skaza? Čemu služijo take

notranjemu odporu bodem spregovoril svojo zadnjo besedo v zadevi, katera bi morala vendar že jasna biti vsakemu, kedor si je še ohranil zdravi razum in naravno razsodnost.

Pisatelj omenjenih člankov pobijal me je z lastnim orožjem, ter je proti meni navajal uvodni članek, katerega sem baje jaz prijavil v „Slov. Narodu“ 31. julija l. l. Nikakor ne tajim, da dotični „leader“ izvira iz mojega peresa — ali naglašati moram vendar, da svojega članka nijsem podpisal, da sem ga le, kakor obilico drugih člankov, zaznamoval s svojo navadno tvrdko — j — ter da je bilo uredništvo „Slov. Naroda“ po časnikarskih odnošajih strogo zavezano, varovati mojo pisateljsko anonymnost. To je uprav grdo teptanje vse žurnalistične dostojnosti, da je urednik „Slov. Naroda“ pri tej priliki ovadil in zlorabil moje ime, katero je bilo zavarovano pod zaščito uredniške tajnosti. Tako postopanje obsoja se samo in poučen po tej britkejši skušnji obžalujem vsakega poštenega pisatelja, kateri še nij pretrgal svojih zvez z neobjavnim glasilom.

Sicer pa odločno poudarjam, da tudi dandanes do pičice branim vsako besedico, katero sem pisal sam v omenjenem članku 31. julija. Rad bi tudi jaz pritrđil nasvetu finančnega odseka, ako bi njegov poročevalec posnemal modri vzgled českega državnika. Kajti vsak normalno ustvarjen človek mi mora priznati, da obstoji bistveni razloček med predlogom grofa Clam-Martinitica in med tem, kar je g. Hribar zahteval od deželne šolskega sveta.

V praškem deželnem zboru, na kompetentnem postavodajnem mestu, nasvetoval je česki grof, „naj se po srednjih šolah upelje pouk v drugem deželnem jeziku in sicer obligatorično za vse učence, one izimši, pri katerih stariši zahtevajo njih oproščenje od tega učnega predmeta.“ Ustavne pravice s takim zakonom nikakor ne bodo žaljene, ker je na prosto voljo dano vsakemu očetu, takoj pri sprejemu svojega sina enkrat za vselej oprostiti neljubega mu družnega deželne jezika. Tukaj tedaj v istini nij nobenega nasilstva — in vsi ugovori nemških liberalcev proti Clam-Martiniticemu predlogu so popolnoma oholi in prazni.

Kje pa — vprašam sedaj — je g. poročevalec finančnega odseka z enakimi kavelami ogradil svoj predlog in kako je on skrbel, da ne zagazi v protislovje s temeljitimi zakoni? Niti sluha nij o takih pomislih in od ljubljanskega mestnega zastopa z večino sprejeti predlog se glasi v svojej nagoti, „naj se na c. kr. višje realki v Ljubljani upelje slovenščina kot obligaten učni predmet po vseh razredih in za vse dijake brez razločka.“ In ker nikdo ne more tajiti načelnega razločka med obema predlogoma, vztrajam pri svojej trditvi, da je finančnega odseka poročevalec nasvetoval nekaj protizakonitega, ter da se nijsem mogel pridružiti njegovemu predlogu, kateri je bil poleg tega še adresovan na čisto nekompetentni deželni šolski svet.

Navzlic dolgotrajnemu prigovarjanju „Narodovega“ sodelalca sem tedaj še dandanes uverjen, da

nasvet finančnega odseka n bil „sad stvarnega razmotrivanja“. V svojej trmoglavosti si celó upam trditi, da bi bila občutljiva in izdatna izguba za ljubljansko mesto, ako bi se kedaj mogel uresničiti g. Hribarjev predlog. Naravnost rečem, da bi bila s tem uničena ljubljanska višja realka. Kajti vsak, komur nij popolnem neznan šolska statistika, bode mi pritrđil, da se zadnja leta sem število učencev na realkah sploh rapidno zmanjšuje. Preobrata se smemo tem manj nadejati, ker se obrtnemu stanu sedaj ponujajo njegovej odgoji mnogo bolj primerne obrtne šole, za katere se bode imel potegovati tudi ljubljanski občinski zastop. Da ima naša realka še primerno mnogo učencev, (l. 1882: 203, l. 1883: 208) izvira prvič odtod, ker obrtnih šol na Kranjskem do sedaj žalibog še pogrešamo, potem pa, ker dobivamo jako mnogo učencev neslovenske narodnosti iz sosednih dežel. Iz poročil ljubljanske realke se razvidi, da je upisanih komaj 40% slovenskih dijakov. Ostali pa so le deloma „Lažinemei“, „otroci mnogostevilnih slovenskih nemškutarjev“; večinoma so sinovi nemških starišev, deloma iz čisto nemških krajev, deloma sinovi častnikov, katere njih poklic le za nekaj časa pripelje v Ljubljano. Italijanov je vsako leto 25—30, in rojenih Kranjcev je na tem zavodu povprek le kakih 65—70%. Neslovenski življ čuti se pa posebno v višjih razredih, kjer je število učencev sploh jako neznatno. Gotovo je tedaj, da bi upeljavanje obligatne slovenščine za neslovenske učence morala odstraniti vse tuje dijake in naravna posledica bi bila, da bi naučno ministerstvo, katero je ravnokar v Gradcu odpravilo slabo obiskovano državno realko — iz finančnih uzrokov odstranilo tudi višje tri razrede naše realke, sigurno ne na korist ljubljanskemu prebivalstvu niti slovenskemu narodu. Veselilo me je, da so me v tem mnenji potrdili narodni profesorji ljubljanske realke, s katerimi sem se čestokrat pogovarjal o predlogu g. Hribarja.

Sapientia sat! to je tedaj moja zadnja beseda v tej neplodnej sterilnej borbi. Navadna uljudnost pa vendar še zahteva, da se zahvaljujem dobrohotnemu „Narod“ovemu kritiku za njegov nekoliko dvoumni kompliment. Vsega talenta mi sicer blagi mož ne odreka, pač pa sumničji ono duševno lastnost, katero mora vsak pošteni mnogo više ceniti od prirojene nadarjenosti: značajnost moja. Uprav hvaležen mi mora tedaj biti, ako oziraje se na njegove uvodne članke njemu in njegovemu prelaskavemu komplimentu odgovarjam z besedami zlobnega zbadljivca Heinr. Heineja:

„Kein Talent, doch ein Charakter!“

Prof. Fr. Šuklje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. febr.

Notranje dežele.

Misel o *izjemnem stanu* na Dunaji si čedalje več sočutja po inostranstvu pridobiva, in so vsi časniki v tem edini, da je bilo takih izjemnih določil silno potreba. „Schles. Ztg.“ pravi, kdor

in obisti“, ponašati s posebno objektivnostjo? Ali niste „baš“ Vi v njem podobni brodniku, kateri pluje med Skyllon in Charybdo? Da, še več se mi zdite nego (literarni) Kolumb, kajti le-tá je našel ozemlje istinito, Vi pa o „Knjigi Slovenski v dobah XVI. XVII. veka“ nahajate reči in stvari, katerih nikjer ni. Da ste, Veleučeni gosp. Fr. V.! oćenili 20. Jezičnika: „Novice pa dr. Janez Bleiweis“ — potrebovali ste čez leto dni (ali ne čujete, kaj pravi mati Slovenija, ko gledé obilnosti in raznovrstnosti spisanih del ranjkega Jurčiča izvzemši merite z ranjkim Bleiweisom?); mar bi bili tudi z oćenjo 21. Jezičnika: „Knjiga Slovenska v dobah XVI. XVII. veka“ — počakali let in dan, da bi se bila Vam kri ohladila in glava nekoliko zbistrila. Kako ne bi bila v duhu zbegana slovenska mladina, dokler se pita s tako inoversko vedo ter poslušá in prebira tako izvrstno objektivna (!) književna poročila! — Stari Hus bi nič kaj vesel ne bil sedanjih mladih českih „Husovev“; tako bi tudi stari Truber brž ko ne z glavo zmajeval nad sedanjimi mladimi slovenskimi Trubrovcí ali Lutrovcí! Olikanemu kritiku treba je bistrega duha, posebne razumnosti, in tega darú prosíte si od sv. Duha!

Jezičnikov zvest čitatelj.

dunajske razmero pozna, bo pritrđil, da se nemško-liberalni poslanci vse drugače proti izjemnim določilom obnašajo, kakor pa priprosto ljudstvo, katero jih je z veseljem sprejelo in navdušeno pozdravilo, kajti ljudje so se tresli pred nevidno roko anarhije, izjemni stan jim je pa mir in red zopet povrnil.

Nemškočeski listi, med temi pa zagrizena velikonemška „Reichenberger Zeitung“, glasilo mladega Plennerja, se strašno jezi, da je *združena levica* v državem zboru ostati sklenila. Ti fakijski možje, patroni „Reichenbergerce“ bi bili najrajši videli, ako bi bili levičarji svoje culice povezali in domu odšli. Ker se je ravno nasprotno zgodilo, kar so pričakovali, se nikakor več otolažiti ne morejo in od tod toliko javkanja. Pravi nemški listi, ki unstran črno-rumenih državnih kolov izhajajo, so pa vse drugih misli in pravijo, da se je sklep združene levice, da v državem zboru ostanejo, po celi Nemčiji z zadovoljnostjo pozdravil. Čudno je to, da neavstrijski Nemci skoraj vedno ravno nasprotno politiko odobravajo, kakor jo pa levičarski fakijski Plennerji in Herbstoveci delajo.

Ako je res, menjala bota *zagrebški kardinal Mihajlovič*, ki je že onemogel, in pa Erlavski škof Samassa za svoje sedeže. Vzrok je sam na sebi že tako bedast, da skoraj ni tega verjeti. Madjarom menda djakovarski škof Strossmajer preveč hrvaško duhovščino za narodnost navdušuje. Od Erlavskega škofa Samasse se pa nadjajo, da bode plamen narodnostnega navdušenja nekoliko pogasil pri hrvaški duhovščini. Nam se dozdeva, da, ko bi so to zgodilo, škof Samassa ne bode ničesa več opravil, kakor kardinal Mihajlovič.

Kedaj da se *hrvaški deželni zbor* zopet skliče, da bo regnikolarno deputacijo izvolil, ni še določeno, če tudi je na dotičnem mestu stvar že sklenjena. Regnikolarna deputacija si bo svoje delovanje lahko tako priredila, da ga bo skončala, preden se bo ogerski državni zbor preložil in preden se bo hrvaški deželni zbor v drugi sklical. Pred vsem drugim porabili bodo sedanjí čas v popravu vladnega aparata. Imenovali se bodo načelniki v odseke in kakor se čuje, ne iz političnih, temveč iz opravnih krogov. Tudi veliko-županskih služb je nekaj praznih, ki se bodo sedaj nastavile. Pričele se bodo na več krajih železnice graditi, za kar se je menda v Budapeštu že višje privoljenje dobilo. Javno mnenje se je pomirilo in se vse z zaupanjem v bodočnost ozira.

Na *Ogerskem* bodo letos nove volitve za poslansko zbornico, ktera je imela do sedaj šest strank in sicer: 1. Liberalce, na čelu jim je sam prvi minister Koloman Tisza. 2. Na liberalce se naslanja brezbarvena stranka in tudi večidel z njimi glasuje. 3. Konservativci pod vodstvom grofa Aponyja, katerim se tudi „agrarci“ pravi. 4. Ostali konservativci pod vodstvom Sesiderja Szilagyja. 5. Neodvisna stranka brez kolovodje, ki se na načela od leta 1848 opira. 6. Antisemiti (proti-židovci). Kakor „Politik“ poroča, se bo najslabeje neodvisni stranki godilo, ker bo od nje vsaj dvajset udov k protižidovcem in h konservativcem pristopilo. Protižidovci so bili do sedaj najmanjša in najslabejša stranka, ker niso več kakor samo 6 mož šteli. Vsled protižidovskih neredov, ki so lansko leto po celi deželi, nastali in vsled hude agitacije, ki se je po Ogerskem proti židom sploh pričela, se bo pa ta stranka gotovo na 20 mož narastla, če še ne na več. — Podpredsednik gosposke zbornice grof Cziráky je umrl 9. febr. Vsled njegove smrti odložila je gosposka zbornica svojo sejo na drugokrat. Predsednik gosposke zbornice spominjal se je ranjkega s prav srčnimi besedami. Pokopali so ga v torek, toraj danes popoldne. Gosposka zbornica izbrala je deputacijo šestih mož, da mu položé na rakev venec. Govor predsednikov se bo v spomin na ranjkega od besede do besede v protokol zapisal.

Vnanje države.

Srbski vojni minister izdeluje načrt, kterege misli bodoči skupščini predložiti, da se bo stalna vojska za pet novih batalijonov pomnožila, da bi potem vse skupaj 20 batalijonov bilo. Topniška komisija, obstoječa iz generala Nikoliča in štirihi višjih častnikov, odpeljala se bo na Nemško, v Belgijo in na Francosko zaradi nakupa 10 poljskih in 6 pogorskih baterij.

Na *Bolgarskem* so se v poslednjem času posebno v iztočnem delu zemlje roparji zaredili. Da jih zatarejo, je vlada ustanovila straže iz vsake vrste ljudi brez ozira na vero in narodnost. Da bi mohamedance bolj v deželi obdržala, dovolila je tistim, ki se bogoslovnim študijam posvete, vojaško prostost, kajti še vedno se jih mnogo izseljuje. Nekteri so takoj po končani rusko-turški vojski vse skupaj pustili in na Turško pobegnili. Vsem takim je sedaj bolgarska vlada najskrajnejši čas do 1. januarja 1885 določila, da se morajo na svoja posestva vrniti; kogar do takrat ne bo, proglasilo se bo njegovo posestvo za vladino last.

Na *Ruskem* so zopet nekaj nihilistov pod ključ spravili. V Moskvi zaprli so šest dijakov in eno gosposkičino, kateri so bili zatoženi, da so osnovali novo tajno društvo. Policijski načelnik Kozlov jih je pa pet takoj zopet izpustil, ker se jim ni zamoglo ničesa dokazati, le šestega, Raskopin po imenu, je pridržal in pa gosposkičino Sofijo Brodsko, kateri se je dokazalo, da je z njim obćevala. Čudno je to,

splošnje — živahne — oćene? Mari-ne pogostoma puhloglavnosti učiteljski pa v to, da se pri izpraševanju zanjke nastavlja učencem? Od kod pa véste, da kani g. pisatelj iz neobdelanih kamnov slednjič sestaviti veliko poslopje literarne zgodovine slovenske? Ali res jednakomernost pa suhoparnost znači njegovo pisavo? Je-li ta pohvala vzrasla na Vašem vrtu? Kako morete z veseljem poudarjati in priznavati po tem pisateljevo redko vestnost in natančnost, ki po Vaših besedah sploh diči vsa njegova dela? Po kateri doslednosti grajate Križski, pa priporočate protestantski? Ali ni po znani Vaši opazki (Gurkfeldiani) rojen menda v Krškem še vedno opravičen na svojem mestu?

Ker v vsej knjigi (str. 1—68) grajate vzlasti ta-le menda, vidi se iz Vašega poročila, da so Vas besede, ktere je prof. J. Marn pridejal na mestu predgovora, tako pomamile, da ste sestavili v njem tolikanj protislovja ter ob dobro ime pripravili celó „Ljublj. Zvon“! Kako bi sicer v istem sestavku, v isti oćeni oponašati mogli pisatelju nepravico, krivičnost pa vestnost in natančnost, lapidarni slog pa enakomernost in suhoparnost, pomanjkanje živahnosti v pripovedovanju pa „chrestomathijo“ itd. itd.! Ali se more tedaj Vaše književno poročilo, v katerem prav do živega preiskujete pisatelju „srce

da se pri Severo-slovanih rahla ženska narava tolikokrat na politično polje zgubi in v hrabrosti celo moške prekosi, kakor smo pred nekoliko časom pri Sofiji Perovskaji imeli priložnost opazovati.

Francoski admiral Courbet v Amanu naznanja po brzjavnem potu, da se mu je posrečilo ekspedicijo v Namdinh izvršiti. Sontay si je popolnoma podvrigel; vstaši so se po svetu raztepli. Vstaški vodja Dedok je bil ranjen, vjeti ga pa kljub temu ni zamogel, kajti utekel je v Bakninh. Med Kitajci in Amanci nastal je razpor, ktereга bodo Francozi po starem običaji „duobus litigantibus tertius gaudet“ (če se dva lasata, se tretji smeja) na svojo korist porabili.

Na **Irskem** so imeli nekaj „nepremagljivih“ „fenirjev“ zaprtih, ktere so somišljeniki s silo iz ječ rešiti nameravali. Vlada je prišla zaroti na sled in je jetnike na Angleško prepeljala, kjer jih bo po ječah potaknila, ime kraja pa zamolčala. Na tak način misli jih odtegniti nevidni roki „fenirjev“, ki se je proti Angležem dvignila.

Kako daleč da človek v obupnosti zabrede, ako se dan na dan zatira, nam spričujejo **Irci**, kteri se nezmerno veselje, da je Mahdi Backer-paša tako neusmiljeno naklestil. Irski časnik „United Ireland“ piše: „Bog daj zdravje temu izbornemu mohamedanu (Mahdiju). Kolikor več čujemo o njem, tem bolj ga ljubimo. Pred Tokkarjem potolkel je 2000 sovražnikov, priboril si je 4 topove, vse kamele in vojno prtljago Backerjevo, kar je že nekaj vredno. Več kakor vse to, je pa vredno, da je Angležem sedaj nemogoče Chartum ali pa Sinkat rešiti. Vsak svobodoljubni mož mora iz srca želeči, da bi domoljubni vodja (Mahdi) bledoličnike (Angleže) proti rudečemu morju zagnal in ondi potopil. Prihodnja novica, nadjamo se, da bo taka, da se je Gordonu ravno taka zgodila, kakor Hicks-paši in sedaj Backerju. Nič se nam ne bo zdelo tako dobro, kakor če bi si Mahdi Sudan popolnoma podvrigel in bi potem še na kahirskem zidovji svojo zmago praznoval. Vsako pošteno srce v Evropi se mora veseliti, vidoč, kako težko da pada nevidna roka osode na Angleže, ker so krivično vojsko začeli.“ Irci morajo Angleže nezmerno sovražiti, da javno toliko sočutja do Mahdijeve roparske druhali kažejo.

Egipčanska vlada sklenila je napraviti iz zamorcev okoli Suakima nov batalijon, ki bi nekako 600 mož štel in bo imel nalogo z angleško pomorsko pehoto Suakim braniti. Vrhovno zapovedništvo v Suakimu prevzel je admiral Hervett ter se mu je ob enem tudi najvišja meščanska oblast izročila. Tefik paša, ki je s svojimi ljudmi tudi v Suakimu, je po brzjavnem potu prosil pomoči, in to prav brze pomoči, ker se jim menda v Suakimu neusmiljeno slabo godi in bodo morali od lakote pomreti, ako jim ne dojde kmalo pomoč od koder si bodi. Da bi napravili na oblegajočega sovražnika naskok, še misliti ni pri toliki „zvestobi“, „pokorščini“ in „udanosti“, kakor jo imajo ravno egipčanski vojaki. Gordon paša ni vjet, temveč popotuje od Koroskega proti Chartumu. Trgovci so ga menda neki že šest dni daleč od Koroskega proti Chartumu srečali. 9. t. m. zvečer prišel je „zdrav“ v Berber, kjer je prenočil. Prva egipčanska brigada, kjer so angleški častniki zapovedniki, podala se bo do prvih slapov na Nilu, kakor hitro se za to potreben tabor pripravi. Okoli Chartuma se prikazujejo že vstaši.

Da **Egipčani** niso za to, da bi bili gospodje Sudana, dokazali so se svojim junaškim obnašanjem v zanje sramotni bitvi pri Tokkarji, kjer jih je 3500 dobro oboroženih stalo 1000 Arabcem nasproti, ki niso družega imeli nego svoje sulice. 3. t. m. pripeljal se je Backer paša v nilsko luko Trinkitat s svojimi vojaki in 4. t. m. ob 7. uri zjutraj dvignili so se proti Tokkarju, ktereга so Arabi oblegali. Okoli 8. ure pokazali so se prvi sovražniki, kteri so se pa takoj pred egipčansko konjico umaknili. Dež je jel po malem rositi, ki se je ob 9. uri v hud vihar sprevrgel in pa lilo je kakor iz škafa. Arabci so to spoznali za dobro znamenje ter se vsi proti Egipčanom dvignejo, ktere so h krati od treh strani obsuli; pač so poslednji streljati jeli na Arabce s kanoni, kar pa ni prav nič pomagalo. Ko se Arabci tudi na desnem krilu prikazejo, začela je egipčanska konjica streljati na vse kraje, če tudi niso družega zadeli, kakor zrak. Vidoč, da je sovražnika vedno več, jeli so na vse kraje plaho bežati. Pešcev se je tudi tak strah polastil, da je bila groza. Več tednov so se vadili, kako se napravi karé in sedaj, ko ga je bilo čas napraviti, jih je strah tako prevzel, da ga jim ni bilo mogoče skupaj spraviti. Tri strani ga je že stalo, le četrta se jim nikakor ni hotela posrečiti in ta je bila ravno veliko nesrečo provzročila. Arabski konjiki so jih tukaj prijeli in strašansko narazen raztepli. Kakor brez uma streljali so Egipčani na vse kraje, toda žalibog, da so več svojih ljudi kakor pa sovražnikov pobili. Ko so Arabci po karéju moriti jeli, pomečejo se Egipčani na tla in za milost prosijo. Arabci so jih za koljare od tal dvigovali in so jih z neznanim zaničevanjem brez milosti pomorili. Nekako 1500 mož se je vendar le rešilo, kajti na nič se Egipčani tako ne razumejo, kakor na tek.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 10. febr. Ko sem pred leti tu bival in pregledoval nam v tistem času jako neugodne razmere in gibanje našega koroško-slovenskega življa, že sem obupoval in vedno mislil, da bode kmalu jokala majka Slava na grobih svojih sinov na Koroškem! A zelo sem se prevaril, se ve da, človek obrača, Vsegamogočni pa obrne, in to se je zgodilo v teku 3 polnih let med že tako rekoč pogubljenimi koroškimi Slovenci. Se ve, da so se vrli voditelji, med njimi posebno njih čestiti starosta, č. gospod Andrej Einšpieler, trudili in na vse kriplje delali v probujo naših bratov na Gorotanu; ali komu niso znane vladne razmere onih časov, ko je nemško-liberalna gospoda v Beču na svojo liberalno piščalko igrala, po kateri smo morali zlasti mi ubogi Slovani hočeš ali nočeš — moraš plesati. Ali leta minejo in časi se obrnejo, kakor se je za Vas na Kranjskem, Primorskem, Goriškem marsikaj obrnilo, istotako se je pričelo daniti na Gorotanu sinovom majke Slave! Pričeli so se probujati in zavedati, klubu vsemu pritisku nekterih gospodov, kteri še dandanes silijo sinove našega roda donašati doneske za glasoviti „Schulverein“ na čisto slovenski zemlji in z ošabno nemško-liberalno mogočnostjo na-nje pritiskajo in hočejo v nemško-liberalne misleče preubrojiti, kar pa več ne bo šlo. Kar se dosedaj ni zgodilo, se sedaj še manje zgodi, ko je napočil nam Slovanom dan solnčnega izhoda. Mnogo, mnogo k probuji koroških Slovencev pospešuje „Mir“, ktereга najdemo skoro v vsaki slovenski hiši in posebna hvala in čast gre našemu čestitemu starosti veleč. g. Andreju Einšpielerju, kteri stoji že mnoga leta neustrašljivo in vstrajno na braniku naše mile domovine, ktereга naj ljubi Bog še mnogajeta leta ohrani in to v prosep in probujenje koroških Slovencev!

Tukajšnja trgovinska zbornica (se ve da večinoma liberalna) je pričela delovati in si v nalogo vzela kolikor mogoče delati, da bi se napravila železna cesta čez Lubelj (Loibel), da bi na tak način bližnjim potom vezala Celovec s Kranjsko. Misel ravno ni slaba, v trgovsko-obrtnem prometu jako dobra, da bi se Celovec kolikor mogoče po krajših potih vezal Trsta in Ljubljane, ali vprašanje je: kedaj bode iz te moke kaj kruha, ker ravno ta črta bo stala jako lepe novce in ker ima dandanes država tudi mnogo drugih misli, ne pa da bi hitro pričela graditi to jako drago črto, se ve da v projektu bode ostala za prihodnje čase! —r.

Domače novice.

(Pri deželnem predsedniku baronu Winklerji) bil je večeraj obed, h kteremu je bilo povabljenih 24 oseb, med njimi nekaj odličnejših duhovnikov in drugih veljavnih oseb.

(Gosp. E. Kramer), dosedaj začasni popotni učitelj kmetijstva na Kranjskem, imenovan je za enakega popotnega učitelja na Primorskem s sedežem v Trstu.

(„Sokolova“ maškerada), za ktero se ravno razpošiljajo vabila, bo, kakor lansko leto, tudi letos na starem strelišči, ker so čitalnični prostori, kjer je bila prej, pretesni zá-njo. Odbor se že pripravlja, da bo spravil kaj posebnega skup za pustne norce.

(„Brenceljna“ 3. štev.), ki je izšla večeraj, je zelo mnogovrstna in zbadljiva, pa tudi kratkočasna za marsikoga.

(„Laibacherica“) odgovarja danes „Wochenblattu“ in se še nekoliko pošali s kohorto ljubljanskih kazinarjev, kterih je k občenemu zboru tako zvanega „konstitucionalnega društva“ letos prišlo borih 17, da so sklenili manjšini državnega zbora zaupnico. Mi smo svoj čas že to omenili, pristaviti nam je le še, da so sedanji vodje te propadle svojati zdaj le še dr. Schrey, dr. Suppan in dr. Schaffer, Dežman ne mara menda več.

(Občni zbor trgovsko-bolniškega in penzijskega društva ljubljanskega) dne 10. t. m. v mestni dvorani. Navzočih je okoli 80 društvenikov. Predsednik g. A. Dreo otvori zbor, pozdravi društvenike, imenuje gg. K. Klemenčiča in K. Tekavčiča pregledovalcem zapisnika, ter v daljšem govoru predava o društvenem delovanju preteklega 48. društvenega leta. Osobito se spominja prihoda Njih Veličanstva presvitlega cesarja, ki so tudi počastili društvene bolnišne prostore v hiralnici z Najvišjim svojim obiskom. — Društvenikov je 11 častnih, 63 podpornih

in 384 pravih, toraj skupaj 458; za različne podpore izplačevalo se je v preteklem letu 3145 gold. 14 kr., premoženje se je pa povikšalo za 2180 86 kr., da sedaj znaša 50.129 gold. 5 kr., iz ktereга v bolniški zaklad 35.354 gold. 89 kr. in v penzijski zaklad 14.774 gold. 16 kr. odpade. V računski pregledovalni odsek izvolijo se gg.: K. Baumgartner, A. Jeločnik in J. N. Plautz. Namesto prostovoljno odstopivšega prvega blagajnika g. Janko Kurza izvoli se začasno g. M. Treun. — Gg. K. Klemenčič in K. Tekavčič ter še 72 društvenikov stavijo predlog, da naj se letni donesek s 6 na 8 gld. povikša; za predlog se oglasita gg. P. Drahsler in K. Klemenčič, kteri osobito prvi v izvrstnem, jako temeljitem daljšem govoru povdarja potrebnost tega povikšanja v korist penzijskemu zakladu, ter se predlog enoglasno sprejme; isto tako se sprejme dostavek k § 11, proti kteremu sta govorila gg. K. Baumgartner in A. Spalek, za predlog gg. M. Treun in Ivan Wölfling. Dalje g. P. Drahsler v imenu vseh društvenikov izraža presrečno veselje vsled Najvišjega odlikovanja z redom železne krone društvenega predsednika g. A. Dreo, komur zbor vstavši od sedežev živahno pritrdi. H koncu izraža zbor po g. K. Baumgartnerji skupnemu odboru zaupnico in zahvalo o izvrstnem vodstvu v korist društva, ter se potem seja sklene.

P. i. udom družbe sv. Mohora!

Ker je treba do 1. marca družbinemu vodstvu v Celovec poslati letne doneske, prosim vse ude, ki za leto 1884 še niso plačali letnine, da bi jo do konca meseca februarja oddali pri podpisanim poverjeniku, kteremu naj tudi iz okolice ljubljanske farni poverjeniki pošljejo nabrani denar, ako ga sami ne odpošiljajo naravnost v Celovec.

V Ljubljani 12. februarja 1884.

Karl Klun,

dekanjski poverjenik,
pred škofljo št. 14, v 1. in 2. nadstropji.

Razne reči.

— Imenovanja. Dosedanji vodja pomožnih uradov pri okrožni sodnji v Gorici, gosp. Dominik Malgrani, postal je vodja enacega urada pri trgovinski in pomorski sodnji v Trstu, nadsodnijski oficijal v Trstu, gosp. Karol Sirovič, pa pomožnega urada vodja pri deželni sodnji v Trstu.

— Nova žandarska postaja je dovoljena in se bo napravila v Motniku, trgu ob kranjski in štajarski meji.

— Društvo za podporo slovanskih vseučiliščnikov v Gradcu, čegar načelnik je g. prof. Greg. Krek, izdalo je svoje letošnje poročilo o svojem delovanju in stanju premoženja. Poročilo omenja glavnih društvenih dobrotnikov, iz računa pa je razvideti, da je društvo imelo dohodkov 446 gold. 89 kr., stroškov pa 270 gold. 30 kr., toraj ostane v blagajnici še 176 gold. 59 kr.; stalno premoženje društva znaša pa 4600 gold. v državnih obligacijah.

— Goriški trgovci mislijo v svojih prodajalnicah tudi nedeljsko praznovanje vpeljati, in bodo iz tega namena štacune zaprli. Tudi v Ljubljani bi se tak ukrep podal.

— Za poreško-puljski škofijski sedež imenuje se v tržaskih laških krogih nek dr. Flapp, rodom Lah, ki ne zna ne hrvaščine, ne slovenščine. Skoraj ni verjetno, da bi ravno na poreško-puljski sedež posadili moža, ki ni zmožen jezika, ktereга polovica škofije govori. Da bi bil Lahom po volji, radi verjamemo, in to temveč, ker ga menda smatrajo za javnega nasprotnika Slovencev. Star še ni 40 let.

— V narodno česko gledišče v Prago pripeljalo se je v soboto v 20 vozovih 772 popotnikov iz Kraljevega Gradea. Lokomotiva nosila je napis „Narod sobě“ spredaj, ob straneh pa: „Hospodársky spolek okoli Králové Hradce“ (gospodarsko društvo kraljevogradske okolice) in je bila vsa v zeleni in cvetji. 13. t. m. pride pa poseben vlak iz Moravskega v Prago.

— Dokazalo se je očitno, da se Blöcher morilec, ki noče svojega imena povedati, Stellmacher piše in da je iz Nemškega doma. Pri vojaki je služboval na Saksonskem v Draždanih, kjer so njegovo sliko spoznali in ime povedali. Nekako pred tremi leti preselil se je že oženjen v Zürich na Švicarsko, kjer se je posebno s svojo ženo slabo sporazumeval. Kamor je prišel, povsod je naredil neprijeten vtis na družbo in je bil silno robatega obnašanja. Ženo je večkrat pretepal. Ako je bil doma, se je v svojo sobo zaklenil in socijalistične časnike in knjižure čital, ktere je tudi prodajal in okoli raz-

našal. Pred tremi tedni zginil je iz Züricha ženo in otroka ondi zapustivši. Ko so njegovo stanovanje preiskali, dobili so mnogo socijalnih in anarhističnih časnikov in knjig in pa skrinjico z nasekanim svinčcem. Koščekov se je še neka druga tvarina prijemala, v kateri so kemiki najsilniši dinamit spoznali. Svinčeni kosci so bili namenjeni za dinamitne bombe, kakor je Stellmacher na Dunaji jedno zagnal, pa se mu ni razletela, ker ji je še vzgialnega cveka manjkalo. Policija ima v Švici zaradi obilnih anarhistov, ki so ondi na gorkem, od koder na Rusko, Nemško in v poslednjem času tudi v Avstrijo svoje izvrševalne apostelje morit pošiljajo, polne roke dela.

— Koliko je na celem svetu društev z imenom „Sokol“? Pražki „Sokol“ praznoval je pred 2 leti svojo dvajsetletnico. Letos je izšla iz tega namena dotična spominska knjižica: „Památnik Sokola Pražského“. Iz statistike tega „Památnika“ je razvidno, da je na celem svetu 131 sokolskih društev s 13.489 člani. V Čedah in na Moravskem jih je 104 društev, po drugih deželah 7, v Ameriki pa 20. Članov je v Čedah in v Moravi 11.086, po drugih deželah 1516 in 887 v Ameriki.

— Koliko imamo vojakov? Ako bi vojska nastala, Nemčija takoj po dokončani mobilizaciji 1.282.500 mož in 2996 topov na bojišče postavi. Aktivne armade ima pa samo 675.000 mož in 2040 topov. Nadomestilnih čet je 246.000 mož in 444 topov, rezerva in posadec pa 361.500 mož in 512 topov znašajo. Avstrija ima razun bramboveev 1.000.000 vojakov in 1604 topov. Francozi planili bi čez Nemea z 1.487.300 možmi in 2892 topovi. Lahki bi radi „nerešeno zemljo“ z 920.000 možmi in 1368 topovi rešili. Rusija šteje 1.604.000 mož in 4836 topov.

— Socijalisti, anarhisti in — roparji vsi pod eno kapo igrajo. To je dokazal bivši in iz Dunaja pregnani vrednik socijalističnega lista „Zukunft“. Piše se, kakor smo ga že enkrat omenili, za Peukerta, ter je sedaj na Švicarsko odšel, kjer imajo socijalisti iz vseh krajev varno zavetje. Tisti izmed socijalistov, ki so jeli bolj trezno misliti, so že sprevideli, da z anarhisti ne smejo občevati, ako si hočejo svoj stan po postavnem potu zboljšati. 6. t. m. so imeli v Winterthuru, kamor se je Peukert obrnil, zbor, pri katerem je bil tudi on navzoč. Trdo so ga prijeli nekteri in so ga celo umora čevljarja Merstallingerja krivega obdolžili, da je namreč on tisti umor nasvetoval. Peukert je rekel, da mu je bil pač nakanjeni umor znan, toda on ga je odsvetoval iz tega vzroka, ker bi se pri čevljarji premalo denarja dobilo. Peukertu se je bolje zdelo kaknega menjevalca ali pa bankirja oropati. Peukert se je sicer zaradi Merstallingerjevega umora moral pred sodnijo zagovarjati, toda izmuzal se je iz obravnave za nekrivega spoznan, ker se je za velikega idealista hlinil, ki krvi še videti ne more.

— Iz Livorna prinaša „Gazzetta Livornese“ poročilo o usmrtenji pomorščaka. Vojni parnik ameriških zjedinenih držav je bil v livorniški luki zasidran. Nek pomoršček odpovedal je svojemu častniku pokorščino in je proti njemu roko vzdignil. Odmah so ga prijeli in postavili pred vojno sodbo, ki se je takoj v to sešla ter ga je obsodila na smrt s svinčcem in smodnikom. V soboto, na Svečnice dan, zjutraj odpeljal se je parnik kar po tihem iz luke štiri milje daleč na morji, kjer so vojaka vstrelili in truplo v morje pogreznili. Parnik se je na to za jednega moža polajšan v luko povrnil.

— Rusom jela se je nova trgovina odpirati z izdelovanjem ricinovega olja, kterege drevja je po Kavkaziji vse polno in se jako rodovitno obnaša. Ruski ricinus ima pred laškim še tudi to lastnost, da ni le samo izvrstno zdravilo za pokvarjen in zabasan želodec, temveč se tudi v barvilstvu visoko cení. Tovarne za bombaž kupujejo ga pod imenom „alizarinovega olja“, ktero potem z alizarinom samim mešajo in si z njim jako dobro barvo pripravljajo.

— Na Ruskem v mestecu Počajov blizo gališke meje se je napravilo društvo, ki uči krivo-vero. Rusini so iz bližnje Galicije kar v čedah tja drli novi nauk poslušat. Da se nevarnost odvrne, ktera Rusinom v verskem oziru od strani žuga, je škof Sembratovicz ostro in pod kaznijo izobčenja iz katoliške cerkve Rusinom prepovedal še dalje v Počajov zahajati. Ob enem se je pa tudi do okrajnih glavarstev pismeno obrnil, naj se za v Počajov nikomur ne da potnega lista.

— Tisti časi, o kterih se v „pesmi starega Kranjca“ poje: „kar je tujga, to velja“, jeli so menda že povsod slovo jemati ter se umikati prepričanju, da so domači izdelki mnogokrat, če ne boljši, vsaj tolike vrednosti, kakor vpeljano tuje blago. Cesarske dvorne gospé na Dunaji že davno več ne nosijo tujih mrež (čijek) na svoji obleki, temveč le take, ki se v Avstriji izdelujejo in so ravno tako lepe, kakor so bile bruseljske. Nekaj enacega vpeljal je laški kralj Humbert na svojem dvoru. Da bi laškemu vinu večjo veljavo pridobil, je določil, da se morajo v bodočnost namesto tujih vin pri dvornih slovesnostih in pojedinah razun šampanjca le domača laška vina na mizo nositi in so se minulo nedeljo pri dvornem obedu, kterege je kralj svojim senatorjem in poslancem na čast priredil, že novega običaja prijeli. Mesto francozkih „chablis“ in „sauterne“ pil se je beli „stradella“, mesto nemškega vina „malvazijec“ in

„muškatovec“. Namesto „Bordeaux“ nosil se je na mizo „brolio“ in „alta Collina“. Bivši kedive Izmajl-paša je običaj tudi v svojem gradu vpeljal, kjer so se namesto tujih vin vseskozi le domači pridelki točili in trgovinski minister se je izrekel, da bo kolikor mogoče povzdignil izvoz laškega vina v inostranstvo, posebno na Angleško.

— Hribovec pride k Majerju in bi rad za sto goldinarjev bankovcev zamenil v srebro. Ravnatelj mu dá zavitek, v katerem je bilo sto tolarčkov zapečatenih. „Ali jih je prav?“ vpraša kmetič. „Poštejte jih“, pravi ravnatelj. Kmetovalec previden, kakor je, odpečati zavitek ter začne tolarčke šteti: Eden, dva, tri... do sedemdeset. „E veste kaj, pravi zadnjič, že vidim, da ste jih pošteno našeli, če jih je bilo do sedaj prav, bo že še tudi zanaprej“ in jih spravi v možnjček.

Telegrami „Slovenca“.

Pariz, 11. febr. Po govoru ministra unanjih zadev sklenila je kamora vkljub živahnemu nasprotovanju skrajne levice s 337 glasovi proti 207, da se preide v nadrobno razpravo načrta postave o javnih manifestacijah.

Harkov, 11. febr. V tukajšnji „moskavski prodajalnici“ nastal je požar. Do zdaj zgorelo je šest manufakturnih zalog; tudi druge so skoro gotovo zgubljene. Škoda bo grozovito velika.

Tujci.

9. in 10. februvarija.

Pri **Maličih**: Regali in K. Freitag, kupca, z Dunaja. — Leban, kupec, iz Trsta. — Evgen Janučič, s soprogo, iz Siska. — Edvard Praprotnik, e. k. vradnik, iz Kočevja. — A. H. Gortana in J. Klinger, kup. potovalec, z Dunaja. — G. Zimmer, kupec, z Dunaja. — J. Nedog, e. k. sodnijski pristav, iz Kostanjevice.

Pri **Stonu**: Edvard Zimmer in Grilluetrer, kupeca, z Dunaja. — Karl Kroschl, kup. potovalec, iz Gradea. — P. Puntichart, kup. potovalec, iz Celovca.

Umrlj so:

9. febr. Marija Kruhar, dninarca, 82 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus senilis.

10. febr. Karolina Bizil, krojačeva hči, 2¼ leta, Poljanska cesta št. 18, Scrophulose.

Eksekutivne dražbe.

14. febr. 1. e. džb. pos. Martin Čož od sv. Roka 8300 gl. Zatičina.

15. febr. 1. e. džb. pos. Jurij Šute iz Sodevcev, 439 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Franc Romšek iz Dolenjevasi, 70 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Jakob Erbežnik 800 gl. Vrhnika. — 1. e. džb. pos. Janez Tlak iz Blatnika, Črnomelj.

— 1. e. džb. pos. Barbara Straus iz Geubel, 135 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Janez in Katarina Šusteršič iz Velkega Vrha, Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Simon Svolsak in Westerl, št. 14 Loka. — 1. e. džb. pos. Marija Barbič iz Metlike, 941 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Janez Šustarič iz Sela, 655 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Ana Cimerman iz Rušetne vasi št. 7, 593 gl. Črnomelj.

16. febr. 1. e. džb. pos. Marija Androjna iz Prevol, 950 gl. Krško. — 1. e. džb. pos. Franc Lekše iz Ravna, 2925 gl. Krško. — 1. e. džb. pos. Martin Komar, 130 gl. Brdo. — 1. e. džb. pos. France in Marija Androjna iz Prevole, 950 gl. Krško.

18. febr. 1. e. džb. pos. Jožef Štrukelj mesar iz Ljubljane, pašnik, 80 gl. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Valentin Hribar, 93 gl. Brdo.

19. febr. 2. e. džb. pos. Franc Hudelja iz Budanj, 360 gl. Vipava. — 3. e. džb. pos. Janez Medved iz Brezove, Litija. — 1. e. džb. pos. Matej Dolenc iz Rakitne, Vrhnika. — 3. e. džb. pos. Janez in Marija Lišter iz Dobrave, Rače.

21. febr. 1. e. džb. pos. Jože Prudič iz Dolenje vasi št. 21, Logatec. — 1. e. džb. pos. Mihael Brevčič iz Rovt, 4265 gl. Logatec.

Dunajska borza.

11. februvarija.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 90	kr.
Sreberna „	80 „ 45	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 „ 35	„
Papirna renta, davka prosta	94 „ 90	„
Ogerska zlata renta 6%	121 „ 70	„
„ „ 4%	90 „ 15	„
„ papirna renta 5%	87 „ 80	„
Kreditne akcije	160 gl. 308 „ 90	„
Akije anglo-avstr. banke	120 gl. 114 „ 75	„
„ avstr.-ogerske banke	843 „ —	„
„ Ländlerbanke	115 „ 20	„
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu	619 „ —	„
„ državne železnice	314 „ 10	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	227 „ 60	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 „ —	„
4% „ „ 1869	500 „ 135 „ 75	„
Državne srečke „ iz l. 1864	100 „ 172 „ —	„
„ „ 1864	50 „ 172 „ —	„
Kreditne srečke	100 „ 173 „ —	„
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ —	„
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ —	„
London	121 „ 40	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 70	„
Francozi napoleonci	9 „ 61	„
Nemške marke	59 „ 25	„

Izvrstni med

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti (1) gotovi plači pri

OROSLAV-u DOLENC-u, svečarji v Ljubljani.

Katoliški duhovščini in katoliškim Slovincem

se vljudno priporoča „Katoliška bukvarna“, ki je bila pred polpetim letom od slovenskih rodoljubov osnovana.

Bukvarna opravlja in izvršuje vsa navadna bukvarniška dela; tedaj jemlje dobre in podučne spise v zalogo (se vé, kolikor ji dopuščajo okoliščine); naročuje knjige vseh jezikov in iz vseh krajev; ravno tako naročuje tudi vse časopise. Posebno ima lepo zalogo molitvenih knjig, oskrbuje pa tudi vse druge po željah naročnikov. Prečistiti duhovščini priporočamo prav lepo zalogo missalov, raznih brevirjev, bogoslovskih knjig, podobice, križev, molekov, križevih potov in vseh drugih dotičnih reči.

Vsako naročilo se izvršuje kolikor mogoče naglo in po nizki ceni.

Katoliška bukvarna

na stolnem trgu št. 6.

Brez te varstvene znamke, postavno varovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živecih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil sem se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, vzsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(37) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomukljevo (Dorsch) olje,

jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

e. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skaženem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dečole izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.